

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

на засіданні кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

В.о.завідувача кафедри Наталія ШЕГИНСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
«Соціальне забезпечення військовослужбовців»,
що викладається в межах
Освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення»
першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Назва дисципліни	Соціальне забезпечення військовослужбовців
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, просп. Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом (просп. В. Чорновола, 61, каб.330)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота 232 Соціальне забезпечення
Викладачі дисципліни	Комаринська Зоряна Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціального забезпечення та управління
Контактна інформація викладачів	zoriana.komarynska@lnu.edu.ua https://econom.lnu.edu.ua/employee/komarynska-zoriana-mykhaylivna кафедра соціального забезпечення та управління персоналом (просп. В. Чорновола, 61, каб.330)
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Teams, Zoom та або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка дисципліни	https://econom.lnu.edu.ua/course/sotsialne-zabezpechennia-viyskovosluzhbovtsiv-2
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Соціальне забезпечення військовослужбовців» є вибірковою дисципліною зі спеціальності «Соціальне забезпечення» для освітньої програми «Соціальне забезпечення» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається у 8 семестрі в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб розуміти застосування основних елементів соціального забезпечення військовослужбовців та їх місце в системі соціального захисту Збройних Сил України, розкрити професійну діяльність фахівців соціального забезпечення, формувати необхідні знання, навички та вміння, що надають можливість усвідомити місце та роль працівника сфери соціального забезпечення при здійсненні професійних обов'язків щодо здійснення соціального забезпечення військовослужбовців
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Соціальне забезпечення військовослужбовців» є сформувати здатність до розв'язання складних завдань у сфері підготовки спеціалістів з соціального забезпечення, шляхом вміння проаналізувати основні засади належного соціального забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України, види соціального забезпечення військовослужбовців тощо, ефективність впровадження системи соціального забезпечення на цьому етапі розвитку економіки України в сфері національної безпеки та оборони.

**Література для
вивчення дисципліни**

Базова

1. Белай С., Васищев В., Ліпатов І., Бубенець А. Особливості організації соціального захисту сімей військовослужбовців в умовах виникнення надзвичайних обставин https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/military_tech/article/view/932
2. Матвеева Ю. Окремі аспекти соціального захисту військовослужбовців в умовах воєнного стану <https://law-in-war.org/okremi-aspekty-soczialnogo-zahystu-vijskovosluzhbovcziv-v-umovah-voyennogo-stanu/>
3. Матеріальне забезпечення, соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей <https://www.helsinki.org.ua/articles/materialne-zabezpechennia-sotsialnyy-i-pravovyy-zakhyst-vijskovosluzhbovcziv-ta-chleniv-ikh-simey/>
4. Соціальне забезпечення військовослужбовців: грошове забезпечення, виплати, пільги <https://pravo.ua/sotsialne-zabezpechennia-vijskovosluzhbovcziv-hroshove-zabezpechennia-vyplaty-pilhy/>
5. Соціальна підтримка <https://tck.pl.ua/pytannia-sotsialnoho-zakhystu/>
6. Шолудько Ю. О. Соціальний захист військовослужбовців за законодавством України <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/20122/1/55-68.pdf>
7. Цюкало Л. В. Соціальне забезпечення військовослужбовців збройних сил України та його суть <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5696>

Допоміжна

8. В Україні запустили портал про соціальне забезпечення військових та їхніх сімей <https://reinform.com.ua/32380/v-ukrayini-zapustyly-portal-pro-soczialne-zabezpechennya-vijskovykh-ta-yihnih-simej/>
9. Пурик К. Соціальний захист учасників бойових дій та добровольців сил територіальної оборони збройних сил України <https://dspace.library.khai.edu/xmlui/bitstream/handle/123456789/2779/Purik.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
10. Умасєв Б. Особливості соціального захисту військовослужбовців і працівників Служби безпеки України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право* /№ 70 (2022): <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/258227>
11. Норчук Ю., Доронін О. Актуальні питання розвитку соціального захисту військовослужбовців: з досвіду країн НАТО. *Розвиток законодавства України у сфері оборони: проблеми адаптації до стандартів НАТО та шляхи їх вирішення* : матеріали наук.-практ. конф. м. Київ, 23 квіт. 2021 р. / упоряд.: П. П. Богуцький, В. Г. Пилипчук, С. О. Дорогих. Київ, 2021. С. 225–229.

Інформаційні ресурси Інтернет-мережі

12. Законодавство України. Сайт Верховної Ради України: URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
13. Сайт Міністерства соціальної політики: URL: <http://msp.gov.ua>
14. Про статус учасників бойових дій, їх правовий та соціальний захист <https://ips.ligazakon.net/document/T355100>
15. Офіційний сайт Міністерства у справах ветеранів України. URL: <https://mva.gov.ua/ua>.
16. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей. Закон України https://zakononline.com.ua/documents/show/154233_596239

Обсяг курсу	70 годин аудиторних занять. З них - 28 годин лекцій, 42 години практичних занять та 56 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p><i>знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - законодавство в сфері соціального захисту та практики його застосування при вирішенні конкретних практичних завдань; - законодавство в сфері прав та свобод військовослужбовців; - систему пільг, гарантій та компенсацій для військовослужбовців та прирівняних до них осіб; - особливості пенсійного забезпечення та соціального захисту осіб, звільнених з військової служби; - міжнародний досвід соціального захисту військовослужбовців; <p><i>вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійно аналізувати фактологічний матеріал, критично осмислювати різні погляди на особливості застосування міжнародного досвіду забезпечення компенсацій та соціальний захист військовослужбовців; - узагальнювати та деталізувати окремі факти, явища, механізми, тенденції у соціальному забезпеченні військовослужбовців, та робити прогнози щодо їх розвитку - аналізувати тенденції юридичної практики в сфері соціального забезпечення військовослужбовців <p>У результаті вивчення дисципліни студенти набудуть наступних компетентностей:</p> <p>Інтегральна компетентність:</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК 13. Здатність до міжособистісної взаємодії</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</p> <p>СК 5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці</p> <p>СК 14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері</p> <p>Програмні результати навчання (ПРН):</p> <p>ПРН 4Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення;</p> <p>ПРН 9 Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців</p> <p>ПРН 14 Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення</p> <p>ПРН 19 Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців</p>

	<p>Крім цього, очікується набуття здобувачами наступних навичок (soft skills):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навички критичного мислення: дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди та приймати обґрунтовані рішення. 2. Комунікаційні навички: вивчення дисципліни розвиває уміння висловлювати свої думки письмово та усно, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших. 3. Навички роботи в команді: використання інтерактивних методів навчання розвиває у здобувачів вміння працювати в групах, спільно досягати цілей і вирішувати колективні завдання. 4. Навички прийняття рішень: здатність до аналізу та вибору оптимальних рішень є важливою для здобувачів, які вивчають соціальне забезпечення.
Ключові слова	соціальне забезпечення, соціальна допомога, соціальний захист, грошове забезпечення, військовослужбовці, особливості воєнного стану, соціальні пільги та допомоги
Формат курсу	Очний
Теми	Див. Схему курсу
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Теоря та практика соціального забезпечення», «Право соціального забезпечення», «Соціальні допомоги та їх правове регулювання», достатніх для сприйняття категоріального апарату «Соціальне забезпечення військовослужбовців»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Словесні методи (лекції, бесіди з формуванням проблемних завдань, дискусії); наочні методи (мультимедійні презентації); проблемно-пошукові (виконання завдань самостійної роботи; робота у групах (розробка проектів); виконання індивідуальних завдань
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійні засоби, онлайн-засоби, платформа Microsoft Teams.

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Максимальна кількість балів
	1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях		
Критерії оцінювання			5 балів
«3» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.			3
«2» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.			2
«1» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.			1
<i>Максимальна кількість балів за участь у 21 практичному занятті</i>			63 бали
2. Самостійна робота студентів (СРС)			2 бали
Критерії оцінювання			2
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті та шляхом перевірки виконання письмових завдань			
<i>Максимальна кількість балів за СР</i>			17 балів
Проходження пропонованого он-лайн курсу з отриманням сертифікату			10 балів
Написання підсумкового тесту			10 балів
3. Додаткові бали			
Критерії оцінювання			5 балів
Нарахування додаткових балів відбувається за написання тез доповідей / участь у діяльності наукового гуртка /участь у наукових семінарах та круглих столах /участь у заходах неформальної освіти (за отримання сертифікатів про проходження навчання на різних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо)			5
<i>Поточний та підсумковий контроль</i>			РАЗОМ – 100 балів
Підсумкова оцінка за семестр є сумою оцінок, отриманих студентом за поточне оцінювання на практичних заняттях, оцінок за СРС, додаткових балів, оцінки за підсумковий контроль знань та компетентностей студентів у вигляді семестрового заліку. Максимальна семестрова оцінка становить 100 балів.			

	<p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Схема курсу

Тиж-день, год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Літера тура, ресурс и в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1/4	Тема 1. Місце соціального забезпечення військовослужбовців у системі соціального забезпечення України	лекція	3, 4, 5, 7, 15, 16	Самостійна робота - 2 год Виписати документи, що визначають основний понятійний апарат дисципліни	Відповідно до розкладу
	Поняття «соціальне забезпечення» і «соціальний захист військових», їх особливості та відмінності	практичне заняття	3, 4, 5, 7, 15, 16		Відповідно до розкладу
2/6	Тема 2. Основні засади соціального забезпечення військовослужбовців	лекція	4, 5, 6	Самостійна робота - 2 год Дослідити й описати основні особливості здійснення правового захисту УБД	Відповідно до розкладу
	Види соціального забезпечення військовослужбовців, їх характеристика та ознаки	практичне заняття	4, 5, 6, 7, 9		Відповідно до розкладу
	Види соціального забезпечення військовослужбовців, їх характеристика та ознаки	практичне заняття	4, 5, 6, 7, 9		
3/4	Тема 3. Адміністративно-правове регулювання соціального забезпечення військовослужбовців	лекція	12, 13, 14, 15, 16	Самостійна робота - 4 год Проаналізувати нормативно-правову базу, яка здійснює регулювання СЗ військовослужбовців	Відповідно до розкладу
	Шляхи вирішення проблем та вдосконалення системи соціального забезпечення військовослужбовців (на основі проблем, що існують)	практичне заняття	6, 7, 9, 15		Відповідно до розкладу

4/6	Тема 4. Бюджетний механізм фінансування військовослужбовців	лекція	6, 7, 9, 15	Самостійна робота - 4 год Дослідити й описати проект «Помічник ветерана»	Відповідно до розкладу
	Пропозиції держави щодо здійснення соціального захисту військовослужбовців шляхом застосування нових програм	практичне заняття	6, 7, 9, 10, 15		Відповідно до розкладу
	Застосування можливостей недержавного сектору у здійсненні соціального забезпечення військовослужбовців	практичне заняття	2, 3, 8, 10		
5/4	Тема 5. Ефективність впровадження системи соціального забезпечення військовослужбовців у сфері національної безпеки та оборони	лекція	2, 3, 4, 5, 11	Самостійна робота - 4 год Зробити перелік базових документів, які свідчать про важливість СЗ військовослужбовців для національної безпеки та оборони	Відповідно до розкладу
	Соціальні гарантії прав військовослужбовців та членів їх сімей	практичне заняття	2, 3, 4, 5, 11		Відповідно до розкладу
6/6	Тема 6. Матеріальне забезпечення військовослужбовців як додатковий вид соціального забезпечення	лекція	3, 4, 8, 10, 13, 14, 15	Самостійна робота - 4 год Зробити аналіз системи державної підтримки військовослужбовців та членів їх сімей в Україні	Відповідно до розкладу
	Додаткове матеріальне забезпечення військовослужбовцям на період воєнного стану	практичне заняття	3, 4, 8, 10, 13, 14, 15		Відповідно до розкладу
	Пільги військовослужбовцям та членам їх сімей (право на житло, на охорону здоров'я, на освіту, безоплатний проїзд)	практичне заняття	3, 4, 8, 10, 13, 14, 15		
7/4	Тема 7. Грошове забезпечення	лекція	2, 3, 4, 5, 6, 7	Самостійна робота - 4 год	Відповідно до

	військовослужбовців: виплати, пільги			Проаналізувати вакансії на ринку праці, що їх можна запропонувати УБД	розкладу
	Сприяння у працевлаштуванні: створення банку вакансій робочих місць на ринку праці, підтримка працедавцями	практичне заняття	2, 3, 4, 5, 6, 7		Відповідно до розкладу
8/6	Тема 8. Правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей	лекція	1, 6, 7, 13, 14, 15, 16	Самостійна робота - 4 год Проаналізувати основні документи, що містять основні засади правового захисту військовослужбовців та їх сімей	Відповідно до розкладу
	Основні напрямки реабілітації учасників бойових дій	практичне заняття	1, 2, 5, 8, 9		Відповідно до розкладу
	Основні напрямки реабілітації учасників бойових дій. Вивчення досвіду організацій та установ з реабілітації в Україні та закордоном	практичне заняття	1, 2, 5, 8, 9		
9/4	Тема 9. Соціальне забезпечення військовослужбовців як частина забезпечення обороноздатності держави	лекція	3, 4, 5, 6, 9, 10, 13		Відповідно до розкладу
	Проаналізувати і описати існуючі програми соціальної адаптації військовослужбовців	практичне заняття	3, 4, 5, 6, 9, 10, 13		Відповідно до розкладу
10/6	Тема 10. Здійснення соціального забезпечення за категоріями: учасники АТО/ООС, ветерани військової служби, військовослужбовці контрактної служби, військовослужбовці строкової служби, особи, призвані за мобілізацією, військові пенсіонери	лекція	4, 5, 6, 7, 8, 13, 15	Самостійна робота - 4 год Індивідуально-психологічні особливості військовослужбовців, що їх потрібно враховувати у роботі із цією категорією клієнтів соціальних служб	Відповідно до розкладу

	Програми підтримки військовослужбовців за напрямками, часом реалізації, категоріями тощо	практичне заняття	4, 5, 6, 7, 8, 13, 15		Відповідно до розкладу
	Діяльність Центрів допомоги військовослужбовцям, УБД, ветеранам	практичне заняття	4, 5, 6, 7, 8, 13, 15		
11/4	Тема 11. Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби	лекція	4, 5, 7, 13, 15	Самостійна робота - 4 год Підготувати статистичну інформацію щодо звернень до Центру допомоги УБД у Львові	Відповідно до розкладу
	Аналіз пенсійного забезпечення для УБД, ветеранів	практичне заняття	4, 5, 7, 13, 15		Відповідно до розкладу
12/6	Тема 12. Соціальне забезпечення ветеранів війни: учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни та учасників війни	лекція	2, 3, 4, 5, 8, 15	Самостійна робота - 6 год Пройти он-лайн курс на освітній платформі Prometheus «Адаптація до цивільного життя. Курс для ветеранів та ветеранок»	Відповідно до розкладу
	Основні напрямки реабілітації та адаптації військовослужбовців до цивільного життя, визначити проблеми та перешкоди, що виникають на цьому шляху та запропонувати їх вирішення	практичне заняття	2, 3, 4, 5, 8, 15		Відповідно до розкладу
	Презентація діяльності Центру допомоги військовослужбовцям, УБД, ветеранам, що функціонує у вашому регіоні	практичне заняття			
13/4	Тема 13. Окремі аспекти соціального забезпечення військовослужбовців в умовах воєнного стану	лекція	1, 2, 3, 4, 5, 6	Самостійна робота - 4 год Проаналізувати і описати можливості та заходи щодо отримання освіти	Відповідно до розкладу

				військовослужбовцями	
	Сприяння у здобутті освіти військовослужбовцями, УБД: проведення профорієнтаційних консультацій; первинна або додаткова професійна освіта, підвищення кваліфікації, перепідготовка	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 5, 6		Відповідно до розкладу
14/6	Тема 14. Актуальні питання розвитку соціального забезпечення військовослужбовців з досвіду зарубіжних країн	лекція	2, 3, 5, 11, 13, 15	Самостійна робота - 4 год Вивчити і законспектувати: Міжнародні та вітчизняні документи, що визначають правовий статус та можливості щодо надання та отримання допомоги УБД закордоном	Відповідно до розкладу
	Діяльність міжнародних організацій у різних напрямках надання допомоги військовослужбовцям в Україні	практичне заняття	2, 3, 5, 11, 13, 15		Відповідно до розкладу
	Підсумкове заняття. Залік	практичне заняття			Відповідно до розкладу
	Разом	лекції – 28 год практичні заняття – 42 год		самостійна робота – 50 год	

Доцент кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом

Зоряна Комаринська